

Spis treści

Wspomnienie	7
Słowo wstępne.....	9
Lekcja 1	11
1. Do szkoły, L. Miklaszewski -----	11
2. Uczeń I klasy, L. Miklaszewski -----	12
3. Ćwierkają wróbelki, mel. popul. -----	12
Lekcja 2	13
4. Trzy kurki, piosenka francuska -----	13
5. Wlazł kotek (dur), mel. popul. -----	14
6. Skacze żabka (pizz.), P. Puczek -----	14
7. Kukułka (dur), mel. popul. -----	14
Lekcja 3	15
8. Dwie kukułki, P. Puczek -----	15
9. Wesoły miś P. Puczek -----	16
10. Chory miś, P. Puczek -----	16
11. Pingpong, P. Puczek -----	17
12. Piłka pęka, P. Puczek -----	17
13. Roje gwiazd, Ukł. J. Powroźniak -----	18
14. Wlazł kotek (moll), mel. popul. -----	18

Lekcja 4	18
15. Kukułka (moll), mel. popul. -----	19
16. Ptasie radości, mel. lud. -----	19
17. Ptasie smutki, mel. lud. -----	20
18. Żołnierzyki, I. Pfeiffer -----	20
Lekcja 5	21
19. Kołysanka lali, M. Kralew -----	21
20. Brm, brm, motor, P. Puczek -----	21
21. Ćwiczenie na pustych strunach (pizz, lewej ręki), P. Puczek -----	22
22. Uśnijże mi uśnij, mel. lud. -----	22
23. Burek stróż, P. Puczek -----	22
Lekcja 6	23
24. Ćwiczenia z 4 palcem (pizz.), P. Puczek -----	23
25. Ecie pecie, Wyliczanka popul. -----	24
26. Entliczek, pentliczek, Wyliczanka popul. -----	24
27. Ćwiczenia na oktawę, P. Puczek -----	24
28. Hejnał, mel. popul. -----	25
Lekcja 7	25
29. Już się dzionek, mel. popul. -----	25
30. Ćwiczenia po pustych strunach (arco), P. Puczek -----	26
31. Kuku, kuku (pizz.). Ustawienie 1 i 3 palca, P. Puczek -----	27
32. Kwarta, P. Puczek -----	27
33. Kwinta. Skacze żabka, P. Puczek, 28	
34. Idzie rak, Sekunda, P. Puczek -----	28
35. Hu, hu jestem sówka. Tercja mała, P. Puczek -----	29
36. Kózka skacze, Tercja wielka, P. Puczek -----	30
37. Dwa chomiki. Kwarta, P. Puczek -----	31
Lekcja 8	32
38. Interwały czyste. Oktawa. Kwinta. Kwarta. Pryma, P. Puczek -----	32
39. Jedzie pan, Wyliczanka popul. -----	33
40. Mało nas do pieczenia chleba, mel. popul. -----	33
41. Jedzie pociąg z daleka, mel. popul. -----	34
42. Przyszli chłopcy z wojenki, mel. popul. -----	35
43. Kto zjadł jabłko, P. Puczek -----	36
44. Ho la ho! (echo), mel. popul. Akom. „Wędrownka z piosenką” -----	36
45. Na spacerek, P. Puczek -----	37
46. Była żabka mała, P. Puczek -----	38
47. Pozycja IV, P. Puczek -----	39
48. Dwie kukułeczki, P. Puczek -----	40
49. Idzie Jasio, P. Puczek -----	41
50. Żeby ja wiedziała, mel. lud. -----	41
51. Panie Janie, mel. lud. -----	42
52. Leń. Chory Krzyś, P. Puczek -----	42
53. Marsz dzieci, muz. Cukierówna -----	43

Lekcja 9	43
54. Duc, dziatki, duc, mel. lud. -----	43
55. Idzie kotek (gliss.), P. Puczek -----	44
56. Podwójne dźwięki, P. Puczek -----	45
57. Wojtaszek, muz. R. Gnus-----	46
58. Zmiana strun, P. Puczek -----	46
 Lekcja 10	 46
59. Kołysanka, P. Puczek -----	47
60. Lisek, P. Puczek. Sł. W. Domaradzki -----	48
61. Piłka, P. Puczek. Sł. E. Szelburg Zarębina-----	48
62. Zmiana strun. Do góry smyczkiem, P. Puczek -----	49
63. Wahadelko, P. Puczek -----	49
64. Awaria zegarka, P. Puczek. Sł. J. Minkiewicz -----	50
65. Pszczółki, mel. popul. -----	50
 Lekcja 11	 51
66. Schodki, P. Puczek -----	51
67. Wiewióreczko hop, P. Puczek -----	51
68. Palcówka, P. Puczek -----	52
69. Miś na huśtawce, P. Puczek -----	52
70. Spacerek ósemkami, p. Puczek -----	53
71. Pojedziemy na łów, mel. popul. -----	54
72. Po szerokim stawie, mel. popul. -----	54
73. Wróbelek, P. Puczek. Sł. W. Chmielewski-----	55
 Lekcja 12	 56
74. Idzie kotek po schodeczkach. Gama D-dur, P. Puczek -----	55
75. Gdyby kózka nie skakała... Trójdźwięk D-dur, P. Puczek-----	56
76. Idzie myszka po drabince, gama A-dur, P. Puczek -----	57
77. Idzie misio do ogrodu, gama G-dur, P. Puczek -----	58
 Lekcja 13	 59
78. Cztery mile, mel. popul.-----	59
79. Zagadka, P. Puczek -----	59
80. Koło młyńskie, P. Puczek -----	60
81. Dziadziusiowa rękawica, mel. popul.-----	60
82. Grzybobranie, mel. lud. -----	61
83. Układ palcowy dur, P. Puczek -----	62
84. Poszerzenie układu 4 i 2 palca, P. Puczek-----	63
85. Wprawki dur i moll, P. Puczek-----	64
86. Układ palcowy moll, P. Puczek-----	64
87. Gnała pastereczka, mel. lud. -----	65
88. Tercja wielka, tercja mała. Pajacyku fiku miku, P. Puczek-----	65
89. Tercja mała, tercja wielka. Już pajacyk dokazuje, P. Puczek -----	66
90. Pada śnieżek w D-dur, muz. M. Miklaszewski -----	66
91. Pasikonik, P. Puczek-----	67

92. Pajacyku, fiku, miku, P. Puczek -----	67
93. Już pajacyk dowodzi, P. Puczek -----	68
94. Jesień, muz. Z. Komic -----	68
95. Bajka o koguciku, kurkach i lisku, P. Puczek -----	69
Lekcja 14	71
96. Ty nom, ta nom, muz. lud. -----	71
97. Cicha piosenka, muz. M. Leszczyńska -----	71
98. Huśtawka dla odważnych, P. Puczek -----	72
99. Mało nas, mel. popul. -----	73
Lekcja 15	73
100. Gama C-dur + trójdźwięk, P. Puczek -----	73
101. Tercje rozłożone, P. Puczek -----	74
102. Powitalny koncert, „Rozśpiewane przedszkole” -----	74
103. Spacer dźwięków, wg Lachertowa -----	75
104. Ola i liście, muz. Cukierówna -----	75
105. Kiedy śnieżkiem, P. Puczek -----	76
106. Pada śnieżek w C-dur, opr. P. Puczek -----	76
107. Warkoczyk, P. Puczek -----	77
108. Flażolety, P. Puczek -----	77
Lekcja 16	78
109. Krasnoludki, mel. popul. -----	78
110. Gama G-dur, Trójdźwięk G-dur, P. Puczek -----	79
111. A nie ta ptaszyna, mel. popul. -----	80
112. Gama G-dur przez dwie oktawy, P. Puczek -----	80
Lekcja 17	81
113. Stary niedźwiedź, mel. lud. -----	81
114. Mróz, mróz, muz. J. Lefeld. Sł. J. Grodecka -----	81
115. Hop, hop, mel. lud. -----	82
116. Kominiarczyk, mel. lud. -----	82
117. Na lotnisku, P. Puczek -----	83
118. Ekstensja, P. Puczek -----	84
Lekcja 18	85
119. Nitko, nitko, mel. popul. -----	85
120. Pojedziemy na łów. (F-dur), Układ molowy z obniżonym 1 palcem, P. Puczek -----	86
121. Kujawiaczek z przyśpiewkami, P. Puczek -----	87
122. Od Cieszyna sypana dróżeczka, mel. lud. -----	87
123. Kukułka. Pozycja IV, mel. popul. -----	88
124. Chromatyka (struna A). Ćwiczenia, P. Puczek -----	88
125. Tonacje bemolowe, P. Puczek -----	89
126. Byłem na Giewoncie, mel. lud. -----	90
127. Na naszym obozie, mel. popul. -----	90

Lekcja 19	91
128. Tonacja B-dur. Gama i trójdźwięk, P. Puczek	91
129. Tonacja Es-dur. Gama i trójdźwięk, P. Puczek	92
130. W murowanej piwnicy. Układ półpozycji, mel. popul. opr. P. Puczek.....	93
131. Zajączek, mel. popul.	93
 Lekcja 20	 94
132. Miś z lalczką, muz. M. Kaczurbina	94
133. Wesele, P. Puczek.....	94
134. Przez wodę koniczki, mel. lud.	95
135. Półton, cały ton, P. Puczek.....	95
136. Kwietniowy dzień, P. Puczek	96
137. Jada, jada dzieci drogą, Pozycje I – III w D-dur, mel. popul.	97
138. Beskidzki sygnał, mel. popul.	97
139. Idzie bacia groniem, mel. lud.	98
140. Układ poszerzony do kwinty. Ekstensja, P. Puczek	99
141. Hejże ino, fijołeczku leśny, mel. lud.	99
142. Idzie bociek, mel. popul.	100
143. Po schodeczkach. Chromatyka, P. Puczek	101
144. Z górki jeszcze ostrożniejszym, P. Puczek	101
145. Chromatyka (struna D). Ćwiczenia, P. Puczek	102
146. Jada, jada dzieci drogą, Pozycje I – III w C-dur, mel. popul.	102
147. Obereczek z mazureczkiem, P. Puczek	103
 KOMENTARZ METODYCZNY.....	 105
 Wstęp	 105
 Uwagi ogólne.....	 106
Współpraca i pomoc rodziców	106
Nauczanie grupowe	106
Lekcja w okresie początkowym.....	106
Przykładowy rozkład lekcji	107
Materiał piosenek	107
Nauczanie muzyki i gry.....	108
Wybrane problemy aparatu gry	108
Lewa ręka.....	108
Prawa ręka	111
 KOMENTARZ SZCZEGÓŁOWY.....	 112
 Lekcja pierwsza	 112
1. Rozmowa wstępna	112
2. Wsłuchiwanie się	113
3. Śpiewamy piosenki o początku roku szkolnego	113
4. Ćwiczenia rozluźniające.....	113
5. Postawa „odpoczynkowa” i oswojenie się ze skrzypcami	114

6. Wysokość dźwięku -----	115
7. Śpiew-----	115
Lekcja druga.....	116
1. Śpiew – „dzień dobry”, „do widzenia” kwinta – „wyszły w pole” -----	116
2. „Wysłuchiwanie się” -----	116
3. Śpiewamy „Wyszły w pole kurki trzy” – wprowadzamy urozmaicenia -----	116
4. Ćwiczenia rozluźniające – powtórka -----	116
5. Postawa odpoczynkowa i „żonglerka” skrzypcami i smyczkiem -----	116
6. Ćwiczenia równoważne -----	117
7. Nauka piosenek „Wlaził kotek” oraz „Kukułka” (śpiew)-----	117
Lekcja trzecia	117
1. Powtórka piosenek „Wlaził kotek” i „Kukułka” (śpiew).-----	117
2. Wysłuchiwanie się i rozpoznawanie różnic wysokości -----	117
3. Ćwiczenia rozluźniające i wycucie równowagi ciała c.d. -----	117
4. Uczeń siedzi, skrzypce „pod pachą” -----	118
5. Ćwiczenie na niezależną pracę rąk: (z uśmiechem!)-----	118
6. Wysłuchiwanie się i śpiew -----	118
7. Z rozmachem unosimy lewą rękę do układu gry -----	118
8. Prawa ręka – unieść luźno do układu gry smyczkiem-----	118
9. Dalsze „zabawy” i „żonglerka” ze skrzypcami i smyczkiem -----	118
10. Prawa ręka: ćwiczenia z ołówkiem -----	118
11. Utrwalanie nowej piosenki i objaśnienie zadania domowego -----	119
Lekcja czwarta.....	119
1. Powtórka ćwiczeń słuchowo-głosowych na zmianę trybu dur, moll -----	119
2. Uniesienie skrzypiec i układ gry -----	119
3. Prawa ręka -----	121
4. Utrwalenie piosenki i omówienie zadania domowego -----	121
Lekcja piąta.....	122
1. Uczymy się nowych piosenek „Luli lalo” i „Brm, brm motor” (śpiew) -----	121
2. Barwa dźwięku i artykulacja -----	122
3. Lewa ręka ćwiczenia bez instrumentu -----	122
4. Lewa ręka z instrumentem -----	123
5. Prawa ręka -----	123
6. Ćwiczenia przygotowawcze ze smyczkiem -----	124
7. Gra smyczkiem – pociągnięcie w dół II -----	124
8. Śpiew -----	125
Lekcja szósta	125
1. Powtórka piosenek i tekstów na różnicę barwy i artykulacji-----	125
2. Dalsze ćwiczenia przygotowawcze ze smyczkiem -----	125
3. Gra smyczkiem – pociągnięcie smyczka w górę V-----	126
4. Lewa ręka- stawianie palców na strunach -----	127
5. Śpiew -----	128

Lekcja siódma	129
1. Powtarzamy piosenki „Ecie, pecie”, „Entliczek, pentliczek” podkreślając mocne części taktu	129
2. Dynamika, puls, metrum	129
3. Gramy smyczkiem	129
4. Powtarzamy piosenkę „Już się dzionek”	130
Lekcja ósma.....	130
1. Powtarzamy piosenki na kwartę „Płonie ognisko”, „Już się dzionek”	130
2. Gramy na pustych strunach	131
3. Dynamika (c.d.).....	131
4. Gramy piosenki. (Zawsze najpierw śpiewamy!)	132
5. Uczymy się piosenki „Marsz dzieci” nr 53 oraz „Żeby ja wiedziała” nr 50	132
Lekcja dziewiąta.....	132
1. Powtarzamy piosenki „Marsz dzieci” I „Żeby ja wiedziała”	132
2. Nauka piosenki „Idzie kotek po schodczkach” nr 55	132
3. Ćwiczymy podwójne dźwięki na pustych strunach	133
4. Ćwiczenie słuchowe: zamienić się w słuch	133
5. Uczymy się nowej piosenki	133
Lekcja dziesiąta	133
1. Zmiana strun techniką przygotowawczą	133
2. Czas trwania dźwięku	133
Lekcja jedenasta	134
1. Powtarzamy i utrwalamy piosenki „Pojedziemy na łów” i „Po szerokim stawie”	134
2. Czas trwania dźwięku, c.d.....	134
3. Przygotowanie do grania gamy durowej	134
4. Uczymy się piosenki „Wróbelek” i próbujemy grać podane warianty rytmiczne i smyczkowe (nr 73)	134
Lekcja dwunasta.....	135
1. Powtarzamy piosenkę „Wróbelek” + warianty	135
2. Trzy gamy: D-dur, A-dur, G-dur	135
Lekcja trzynasta.....	135
1. Powtarzamy ćwiczenia na zmianę strun nr: 58, 59, 62, 63, 66, 67 stosując smyczek odwrotny	135
2. Śpiewamy i gramy piosenki „Dziadziusiowa rękawica” nr 81, „Grzybobranie” nr 82 -	135
3. Wprowadzenie pojęcia układów: dur i moll	135
4. Przejście na układ moll	136
5. Uczymy się piosenek: „Ty nom, ta nom” nr 96 oraz „Cicha piosenka” nr 97	136
Lekcja czternasta.....	136
1. Powtarzamy piosenki, utrwalamy układ moll, porównujemy z układem dur	136
2. Przejścia przez struny, arpeggio przez 4 struny (w formie zabawy)	136
3. Przechodzimy do gamy C-dur	136

Lekcja piętnasta	137
1. Gama C-dur, trójdźwięk oraz tercje rozłożone	137
2. Utrwalenie gamy C-dur na piosenkach	137
3. Śpiewamy piosenki: „Krasnoludki” nr 109, „Hop, hop” nr 115, „A nie ta ptaszyna” nr 111	137
Lekcja szesnasta	137
1. Przejście do gamy G-dur przez dwie oktawy	137
2. Uczymy się piosenki „Stary niedźwiedź” nr 113	137
Lekcja siedemnasta	137
1. Gramy kilka znanych piosenek na strunie G	137
2. Transponujemy piosenkę „Stary niedźwiedź” o oktawę wyżej	138
3. Uczymy się piosenki „Nitko nitko” nr 119	138
Lekcja osiemnasta	138
1. Przygotowujemy przejście do układu z obniżonym pierwszym palcem (b1)	138
2. Oddalenie palca wskazującego	138
Lekcja dziewiętnasta	139
1. Przygotowujemy przejście do układu kwartowego w półpozycji: ½ poz.	139
2. Gramy fragmenty piosenek nr 94 oraz gamy B-dur i Es-dur	139
3. Poszerzamy materiał o odpowiednie etiudy i melodie	139
4. Utrwalamy schemat graficzny układu ½ poz. i orientację na gryfie wg tabeli układów	139
Lekcja dwudziesta	139
1. Wracamy do układu dur. Powtarzamy łatwiejsze piosenki oraz gramy nowe o problemach artykulacyjnych i rytmicznych, nr 97, 98, 99	139
2. Przygotowujemy przejście do układu z podwyższonym 3 palcem:	139
3. Tabela układów palcowych	140
Opis szczegółowy układów	141
Układ dur	141
Układ moll	141
Układ z obniżonym 1 palcem (b1)	141
Układ pół pozycji (1/2)	142
Układ z podwyższonym 3 palcem (#3)	142
Aneks	143
Z dziejów szkoły <i>Śpiewam i gram na skrzypcach</i>	143
Głosy nauczycieli	146
Alfabetyczny spis piosenek	148